

НЕБЕСНАТА ПЛАНИНА ТЯНШАН

Живописният Тяншан е разположен на юг от Алтай. В превод името му означава „Небесна планина“, но също така в много източници може да го срещнете и като „Свещената планина“. Алтай пък е люлката на тюркските скотовъдци. Именно от Алтай и Тяншан тюркските племена се пръснали от Северен Сибир до Кавказ и до Източните Карпати. Професор Васил Златарски сочи Тяншан като древната Имеон Имай, откъдето тръгнали на запад прабългарите. Един от централните хребети на Тяншан през 1861 г. се е наричал Болгар. Днес това наименование е забравено, но в най-източния ѝ край се издига връх Омуртаг, а втори по височина в Небесната планина е Кан Тенгри, което на тюркски значи небе. Якутите го наричат Тангара, а монголците - Тенгерийн. За киргизите пък върхът е Кан Тоо - кървавият кан, заради рубинения му цвят при изгрев и залез.

Тяншан е живописна планинска верига, простираща се на дължина 2400 км и по нея минава границата между Северозападен Китай, Казахстан и Киргизстан. Границата между Китай и Казахстан минава по хребета на Тяншан. Към настоящия момент двете страни си оспорват собствеността на златната жила. Най-северният хребет на тази планина се нарича Заилийски Алатау и се простира в Казахстан, на юг от старата столица Алмати. Самият „град на ябълките“, култов и обичан от казахите, е разположен ниско - на 650 м, но в южна посока постепенно височина-

та нараства до 1000 м. Алмати е относително спокоен град с много зеленина и фонтани, не дава признаци на близост нито до пустиня, нито до планина.

Най-високият връх на Тяншан е Победа и е с височина 7439 м. На територията на Казахстан пък най-високият връх е Кан Тенгри - 7010 м или т.нар. Повелителят на небето. Той е популярен катерачен обект за добре подготвени алпинисти.

Знаете ли, че древните народи са обожествявали върховете на Тян Шан заради осезаемото зареждане с енергия, бликаща от недра-та ѝ? Прочутият гадател Кекчу Теб Тенгри, който е бил личен жрец-шаман на Чингиз хан, винаги се изолирал в самотна юрта в Тяншан, преди да прозре с точност хода на битките.

Ледникът Инилчен, дълъг 60 км, също се намира в планината. В средата му е разположено голямото езеро Мерцбахер. Има още няколко красиви езера, като

Маракол, което може да се сравнява с езерото Байкал, а също и трите Колсайски езера, наричани перлите на Северен Тяншан.

Впечатляващо е това, че Тяншан е най-бързо издигащата се планина в света: средно 6-8 см на година. Растежът е следствие на активния сблъсък в дълбините на земята между Сибирската и Индийската тектонична плоча. Триенето между тях се изразява с постоянни земетресения на повърхността, които предизвикват бурни свличания на скали, каменни лавини и земна маса.

Активната тектонична дейност излъчва мощна енергия, която е осезаема за хората в планината.

И накрая, ако решите да посетите това чудно райско кътче, то задължително го направете през лятото! Именно тогава ще можете най-добре да се насладите на природните богатства и красотата му.

Диляна КОЧЕВА

